

МІНІСТЕРСТВО КУЛЬТУРИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ КЕРІВНИХ КАДРІВ КУЛЬТУРИ І МИСТЕЦТВ

ЗАТВЕРДЖЕНО

Голова приймальної комісії,
ректор, професор

В.Г.Чернець В.Г.Чернець
15 березня 2017 р.

**ПРОГРАМА
ВСТУПНОГО ВИПРОБУВАННЯ
З УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ ТА ЛІТЕРАТУРИ**
для здобувачів освітнього рівня «Бакалавр»
(на основі повної загальної середньої освіти)

Ухвалено рішенням приймальної
комісії від « 15 » березня 2017р.
(протокол № 3)

КИЇВ 2017

В.Г.Чернець

Програма вступного випробування з дисципліни «Українська мова та література» для вступу на навчання до НАКККіМ для здобуття освітнього рівня «Бакалавр» (на основі повної загальної середньої освіти). /Укладач: Сафонова І. Г. – К.: НАКККіМ, 2017. – 12 с.

Програма вступного випробування з дисципліни «Українська мова та література» призначена для абітурієнтів Національної академії керівних кадрів культури і мистецтв для здобуття освітнього рівня «Бакалавр» та складена відповідно до вимог програми з української мови та літератури для загальноосвітніх навчальних закладів затвердженої Міністерством освіти і науки України. У програмі є вимоги до рівня підготовки вступників, перелік тем, зразок тестового завдання, список рекомендованої літератури, критерії оцінювання знань абітурієнтів.

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Основна мета навчання української мови полягає у формуванні національно свідомої, духовно багатой мовної особистості, яка володіє вмінням й навичками вільно, комунікативно, виправдано користуватися засобами української мови – її стилями, формами, жанрами в усіх видах мовленнєвої діяльності – і набутими знаннями з літератури.

Українська література є потужним носієм ідентичності нації, її генетичного коду. Це надзвичайно важливий чинник і в сьогоденних умовах глобалізації усього світового цивілізаційного простору, і в індивідуальному національному самоусвідомленні. Вона має стати важливим чинником витворення національної ідеології, без якої неможливо збудувати державу-Україну і виховати свідомого українця. Ця нова ідеологічна доктрина для її повноцінного функціонування в сучасному світі має базуватися на історичних і культурних традиціях, на переосмисленні сучасного досвіду на основі загальнолюдських цінностей.

Зміст програми диференційовано за взаємопов'язаними змістовими лініями: *мовленнєвою, мовною, соціокультурною, діяльнісною*.

Мовленнєва змістова лінія передбачає засвоєння мовленнєвознавчих понять, на основі яких формуються вміння й навички в різних видах мовленнєвої діяльності — аудіюванні, читанні, говорінні, письмі. Орфографічно-пунктуаційний практикум передбачає систематичне, розосереджене удосконалення правописної грамотності.

Мовна змістова лінія орієнтує на удосконалення знань мовної системи — інструментарію формування мовної, мовленнєвої, комунікативної компетентності.

Соціокультурна змістова лінія ґрунтується на розумінні мови як носія культурних цінностей, основи професійного становлення людини, засобу формування мовної картини світу.

Діяльнісна змістова лінія визначає найважливіші загально навчальні вміння й навички, що забезпечують інтелектуальну, пізнавальну, творчу діяльність.

Мета іспиту з української мови та літератури на здобуття освітньо-кваліфікаційного рівня «бакалавр» полягає у перевірці рівня компетенції абітурієнтів, який складають мовленнєві і літературознавчі вміння, сформовані на основі мовних та літературних навичок. Ця компетенція містить у собі ряд складових, володіння якими повинні продемонструвати абітурієнти під час складання вступного іспиту, а саме:

- лінгвістичну компетенцію, що включає знання про систему і структуру мови і правил її функціонування в процесі комунікації рідною мовою, здатність використовувати формальні засоби та оперувати правилами, за допомогою яких мовні одиниці вибудовуються в осмислені висловлювання;

- соціолінгвістичну компетенцію, яка виявляється у здатності здійснювати різні види мовленнєвої діяльності і вибирати лінгвістичні засоби відповідно до сфери спілкування;

- літературну компетенцію, до якої входять уміння оперувати знаннями про національно-культурні особливості літературної творчості, розгляд історії української літератури в широкому європейському і світовому контексті та вміння визначати характерні й супутні ознаки літературного процесу певного періоду, естетичних напрямків, течій, шкіл, стилів, конкуренцію

генерацій, угруповань, постатей.

Абітурієнти повинні знати:

- основні розділи мовознавства, етапи становлення української мови, її функції та місце у суспільстві;

- основні тенденції у розвитку українського літературного процесу від найдавніших часів до XXI століття;

Абітурієнти повинні вміти:

- володіти основами мовознавства, літературознавства та критики, поширеними у світі дослідницькими й інтерпретаційними практиками;

- розглядати історію української літератури в широкому європейському і світовому контексті.

Українська література в загальному світовому контексті є свідченням високої духовної та цивілізаційної розвиненості українського народу, вона є невід'ємною складовою його національної культури. Як мистецтво слова вона є носієм потужного заряду духовної енер-

гії, здатна передавати загальнолюдські й національні цінності від покоління до покоління, культивувати їх у людській душі. Засобами мистецтва слова вона допомагає формувати, збагачувати внутрішній світ людини, позитивно впливати на її свідомість і підсвідомість, спрямовувати морально-етичний потенціал, розвивати інтелект, творчі здібності, естетичний смак.

Програма з української мови Фонетика і графіка. Орфоенія і орфографія

Звуки мови. Голосні і приголосні звуки. Приголосні тверді і м'які, дзвінки і глухі. Букви й інші графічні засоби. Алфавіт. Співвідношення звуків і букв. Звукове значення букв *я, ю, є, ї, щ* та буквосполучень *дз, дзь, дж*.

Ненаголошені голосні, їх вимова і позначення на письмі.

Вимова приголосних звуків та позначення їх на письмі. Уподібнення приголосних звуків. Спрощення в групах приголосних.

Орфограма. Орфографічна помилка.

Правила вживання апострофа, м'якого знака. Подвоєння та подовження приголосних. Написання слів іншомовного походження.

Будова слова, словотвір і орфографія

Значущі частини слова: корінь, префікс, суфікс, закінчення. Спільнокореневі слова і форми слова. Основа слова і закінчення змінних слів.

Найпоширеніші чергування голосних і приголосних звуків.

Правопис префіксів *з-* (*зі-, с-*), *роз-*, *без-*, *пре-*, *при-*, *прі-*.

Основні способи словотворення в українській мові. Зміни приголосних при творенні слів. Правопис складних і складноскорочених слів.

Лексикологія і фразеологія

Загальне поняття про лексику. Лексичне значення слова. Однозначні і багатозначні слова. Пряме і переносне значення слів.

Синоніми, антоніми, омоніми.

Загальноновживані слова. Діалектні та професійні слова. Запозичені слова. Застарілі слова. Неологізми. Поняття про фразеологізми.

Морфологія і правопис

Поняття про самостійні та службові частини мови.

Іменник як частина мови: загальне значення, морфологічні ознаки, синтаксична роль. Іменник: назви істот і неістот, загальні і власні назви.

Рід, число, відмінки іменників. Кличний відмінок. Типи відмін іменників. Незмінні іменники. Способи творення іменників.

Правопис відмінкових закінчень іменників.

Велика буква у власних назвах.

Прикметник як частина мови: загальне значення, морфологічні ознаки, синтаксична роль.

Правопис відмінкових закінчень і найуживаніших суфіксів прикметників. Написання складних прикметників.

Числівник як частина мови: загальне значення, морфологічні ознаки, синтаксична роль. Числівники кількісні (на означення цілих чисел, дробових та збірних) і порядкові. Числівники прості і складні.

Правопис числівників.

Займенник як частина мови: загальне значення, морфологічні ознаки, синтаксична роль. Розряди займенників. Відмінювання займенників.

Правопис займенників.

Дієслово як частина мови; загальне значення, морфологічні ознаки, синтаксична роль. Неозначена форма дієслова. Дієслова I і II дієвідміни. Особа і число (в теперішньому і майбутньому часі). Безособові дієслова. Правопис дієслів.

Дієприкметник як особлива форма дієслова: загальне значення, морфологічні ознаки, синтаксична роль. Активні і пасивні дієприкметники, їх творення. Дієприкметниковий зворот.

Безособові дієслівні форми на *-но, -то*.

Правопис дієприкметників.

Дієприслівник як особлива форма дієслова: загальне значення, морфологічні ознаки і синтаксична роль. Дієприслівниковий зворот.

Правопис дієприслівників.

Прислівник як частина мови: загальне значення, морфологічні ознаки, синтаксична роль. Ступені порівняння прислівників. Способи їх творення.

Правопис прислівників.

Прийменник як службова частина мови. Непохідні і похідні прийменники.

Правопис прийменників разом, окремо і через дефіс.

Сполучник як службова частина мови. Сполучники сурядності і підрядності.

Правопис сполучників разом і окремо.

Частка як службова частина мови. Формотворчі, заперечні та модальні частки. Написання часток *бо, но, то, от, таки. Не* з різними частинами мови.

Вигук як частина мови. Правопис вигуків.

Синтаксис і пунктуація

Словосполучення. Словосполучення і зв'язок між словами в них.

Просте речення. Види речень за метою висловлювання: розповідні, запитальні, спонукальні. Окличні речення. Члени речення (підмет і присудок; присудок простий і складений; додаток, означення, обставини) і способи їх вираження. Прикладка як різновид означення. Порівняльний зворот.

Розділові знаки в кінці речення. Тире між підметом і присудком. Розділові знаки при прикладках і порівняльних зворотах.

Речення двоскладні і односкладні. Різновиди односкладних речень. Повні і неповні речення. Тире в неповних реченнях.

Однорідні члени речення. Розділові знаки при однорідних членах речення. Узагальнююче слово при однорідних членах речення. Однорідні й неоднорідні означення.

Звертання і вставні слова (словосполучення, речення). Розділові знаки при них.

Відокремлені другорядні члени речення (в тому числі уточнюючі). Розділові знаки при відокремлених членах.

Складне речення, його типи. Складносурядне сполучникове речення. Складнопідрядне речення із сполучниками і сполучними словами. Основні види підрядних речень. Складне речення з кількома підрядними.

Розділові знаки в складносурядному і складнопідрядному реченнях.

Безсполучникове складне речення. Розділові знаки в безсполучниковому реченні.

Складне речення з різними видами сполучникового і безсполучникового зв'язку. Розділові знаки в ньому.

Пряма й непряма мова. Цитата. Діалог. Розділові знаки при прямій мові, цитаті, діалозі.

ПРОГРАМА З УКРАЇНСЬКОЇ ЛІТЕРАТУРИ

Усна народна творчість

Загальна характеристика календарно-обрядових і соціально-побутових пісень. Тематика, зміст, образи народних балад і дум. Історичні пісні “Зажурилась Україна”.

Давня українська література

“Слово про похід Ігорів”.

Григорій Сковорода. “Всякому місту – звичай і права”, “Бджола та Шершень”.

Полемічна література. І. Вишенський.

Література кінця XVIII – початку XX ст.

Іван Котляревський. “Енеїда”, “Наталка Полтавка”.

Григорій Квітка-Основ’яненко. “Маруся”.

Тарас Шевченко. “Катерина”, “Гайдамаки”, “Сон” (“У всякого своя доля”), “Кавказ”, “До Основ’яненка”, “І мертвим, і живим...”, “Заповіт”, “Мені однаково”, “Ісаїя. Глава 35”.

Пантелеймон Куліш. “Чорна рада”.

Марко Вовчок. “Інститутка”.

Іван Нечуй-Левицький. “Кайдашева сім’я”.

Панас Мирний. “Хіба ревуть воли, як ясла повні?”.

Українська драматургія другої половини XIX ст.

Іван Карпенко-Карий. “Хазяїн”.

Іван Франко. “Гімн”, “Чого являєшся мені у сні”, “Мойсей”.

Ольга Кобилянська. “Людина”.

Леся Українка. “І все-таки до тебе думка лине”, “Contra spem spero”, “Лісова пісня”.

Михайло Коцюбинський. “Intermezzo”, “Тіні забутих предків”.

Василь Стефаник. “Камінний хрест”.

Література XX ст.

Павло Тичина. “Арфами, арфами”, “Ви знаєте, як липа шелестить”.

Володимир Сосюра. “Любіть Україну”, “Так ніхто не кохав”.

Максим Рильський. “Троянди й виноград”, “Рідна мова”.

Юрій Яновський. “Вершники” (новела “Подвійне коло”).

Микола Хвильовий. “Я (Романтика)”.

Микола Куліш. “Мина Мазайло”.

Остап Вишня. “Мисливські усмішки”.

Олександр Довженко. “Зачарована Десна”, “Україна в огні”.

Андрій Малишко. “Пісня про рушник”.

Василь Симоненко. “Лебеді материнства”, “Ти знаєш, що ти – людина?”.

Ліна Костенко. “Маруся Чурай”.

Іван Драч. “Балада про соняшник”.

Дмитро Павличко. “Два кольори”.

Василь Стус. “На колимським морозі калина”, “Сто років, як сконала Січ”.

Григій Тютюнник. “Три зозулі з поклоном”.

Твори українських письменників-емігрантів

Іван Багряний. “Тигролови”.
Василь Барка “Жовтий князь”.
Улас Самчук. “Марія”.
Євген Маланюк. “Сучасники”, “Шевченко”.

Проведення вступного екзамену з української мови та літератури

Через необхідність комплексної перевірки вище зазначених умінь та навичок іспит проводиться у тестовій формі і містить лексико-граматичний матеріал, який абітурієнти мали засвоїти під час навчання у середньому загальноосвітньому закладі.

Екзамен з української мови та літератури проводиться у вигляді письмового тесту і складається із 50 питань, кожне з яких оцінюється 4 балами. Завдання позначаються цифрами, варіанти вибору – буквами (варіантів вибору – 4 з української мови, 5 – з української літератури). Час проведення – 130 хв.

Тестові завдання призначені для абітурієнтів, які складатимуть вступний екзамен з української мови та літератури для здобуття освітнього рівня «бакалавр» на основі повної загальної середньої освіти. Завдання складені відповідно до вимог програми з української мови та літератури для загальноосвітніх навчальних закладів затвердженої Міністерством освіти і науки України та Державного стандарту базової і повної середньої освіти з української мови та літератури.

Мета тестових завдань – дати вступнику можливість відтворити матеріал шкільного курсу з української мови та літератури.

Тести мають різний рівень складності, передбачають здійснення відповідних аналітичних операцій, зокрема завдяки аналізу мовних явищ, їх класифікацію, групування, виявлення диференційних ознак, визначення правильності тверджень тощо.

Критерії та методика оцінювання вступного випробування з української мови та літератури

Перевірка здійснюється в письмовій формі із застосуванням завдань *тестового характеру*. Абітурієнтам пропонується:

- розпізнавати вивчені мовні явища;
- групувати, класифікувати;
- сполучати слова, доповнювати, трансформувати речення, добираючи належну форму слова, потрібну лексему, відповідні засоби зв'язку між частинами речення, між реченнями у групі пов'язаних між собою речень тощо;
- виявляти розуміння значення мовних одиниць та особливостей їх використання в мовленні.

Оцінювання абітурієнтів проводиться за 200-бальною системою. При підрахунку загального бала враховуються кількість помилок, допущених у тестах, їх різновиди (орфографічні, пунктуаційні, фактичні), характер помилок (негрубі), а також належна увага приділяється чистоті, охайності виконання роботи (зокрема виправленням, підчисткам).

Бали підраховуються таким чином: завдання – 4 бали.

100-123 балів - вступник має нечіткі уявлення про об'єкт вивчення (питання), виявляє мінімальні знання.

124-139 балів - вступник має уявлення про об'єкт вивчення, знає лише основні визначення та поняття, їх зміст та може дати їм пояснення, але допускає значні помилки.

140-175 балів – вступник правильно та логічно відтворює навчальний матеріал, знає основні та допоміжні визначення, їх зміст та може дати їм пояснення, може самостійно аналізувати, узагальнювати та робити висновки.

176-200 балів – вступник володіє глибокими, міцними, узагальненими, дієвими знаннями предметів. Демонструє творчий підхід до вирішення тестових завдань, логічно, послідовно та аргументовано знаходить правильні відповіді.

Приклад тестів з української мови

1. Іменником є слово, виділене в реченні

- А На світанку **подорожні** вирушили в далеку путь.
- Б Із вершини пагорба мандрівники бачили **чарівні** долини.
- В За далекими долинами здіймалися **рицарські** замки.
- Г Bastіони були **оповиті** ніжно-голубим туманом.

2. Лексичну помилку допущено в рядку

- А освітлювальний прилад
- Б освітній заклад
- В освічене перехрестя
- Г освітянська спільнота

3. Чергування голосних відбувається в усіх наведених випадках, ОКРІМ

- А лід — л..ду
- Б слово – сл...вце
- В пір'я-п..ро
- Г мішок – м..шечок

4. Літеру **и** на місці пропуску треба писати в усіх словах у рядку

- А пр..буток, пр..крашений, пр..своїти
- Б пр..бічник, пр..славний, пр..леглий
- В пр..ховати, пр..звище, пр..гріти
- Г пр..подобний, пр..бій, пр..вабити

5. Не мають закінчення обидва слова в рядку

- А ухвалено, збудований
- Б сорок, по-полтавськи
- В горілиць, плакучі
- Г запанібрата, змито

6. Граматично правильне речення утвориться, якщо до фрагмента «**Переглянувши фільм,..**» додати

- А проводиться обов'язковий аналіз гри акторів.
- Б хлопці поділилися своїми враженнями з нами.

В він надзвичайно сподобався всім моїм друзям.
Г з радістю знову перечитується художній твір.

7. У називному відмінку вжито виділене в тексті слово
- А** роль
 - Б** руки
 - В** серце
 - Г** постаті

Приклад тестів з української літератури

1. Прилинути чайкою на край світу, щоб витерти милому «**кривавії його рани на дужому його тілі**», прагне

- А** княгиня Ольга
- Б** Бондарівна
- В** Либідь
- Г** Ярославна
- Д** Маруся Богуславка

2. *«Самобутній і глибоко національний твір, де стародавніх троянців і латинян переодягнуто в жупани й кобеняки українського козацтва XVIII століття»*, - написав

- А** Григорій Сковорода
- Б** Іван Котляревський
- В** Тарас Шевченко
- Г** Пантелеймон Куліш
- Д** Іван Франко

3. У повісті «Маруся» кохання з першого погляду Василя й Марусі є

- А** експозицією
- Б** зав'язкою
- В** розвитком дії
- Г** кульмінацією
- Д** розв'язкою

4. Якову де Бальмену присвячено твір

- А** «Катерина»
- Б** «Сон» («У всякого своя доля...»)
- В** «Кавказ»
- Г** «Гайдамаки»
- Д** «І мертвим, і живим, і ненарожденним...»

5. *«Про славу думає лицар, а не про те, щоб ціла була голова на плечах. Не сьогодні, так завтра поляже вона, як од вітру на степу трава; а слава ніколи не вмре, не поляже, лицарство козацьке всякому розкаже»*, — вважає

- А Ярема Галайда
- Б Карпо Кайдаш
- В Чіпка Варениченко
- Г Михайло Федорчук
- Д Кирило Тур

6. *Як я люблю тебе без тям,*
Як мучусь довгими ночами
І як літа вже за літами
Свій біль, свій жаль, свої пісні
У серці здавлюю на дні,
- зізнається коханій ліричний герой твору

- А Івана Франка
- Б Олександра Олеся
- В Павла Тичини
- Г Миколи Вороного
- Д Володимира Сосюри

7. Косач - це справжнє прізвище автора твору

- А « Чари ночі»
- Б «Блакитна Панна»
- В «Contra spem spero!»
- Г « Момент »
- Д «Inermezzo»

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

УКРАЇНСЬКА МОВА

1. Антисуржик / За ред. О.Сербенської. – Львів, 1994. – 150 с.
2. Антоненко-Давидович Б. Як ми говоримо / Б.Антоненко-Давидович. – К.: Либідь, 1991. – 254 с.
3. Бабич Н.Д. Основи культури мовлення / Н.Д.Бабич. – Львів : Світ, 2015. – 232 с.
4. Бурячок А. Що змінилося в “Українському правописі?” / А. Бурячок. – К., 1997. – 51 с.
5. Головащук С.І. Українське літературне слововживання : словник-довідник / С.І.Головащук. – К. : Наук, думка, 2014. – 448 с.
6. Гриценко Т.Б. Українська мова за професійним спрямуванням [Електронний курс] [Текст] : нав. посіб. / Т.Б. Гриценко. – Електрон. текст. дан. – К. : Центр навчальної літератури, 2010. – 1 електрон. опт. диск. – Заголовок з етикетки диску.
7. Зикун Н.І. Українська мова для абітурієнтів / Н.І.Зикун, Л.І.Горюнова, С.С.Супрун. – Ірпінь, 2016.
8. Караман С.О. Методика навчання української мови в гімназії: навч. посіб. / С.О.Караман. – К. : Ленвіт, 2016. – 272 с.
9. Караман С.О. Українська мова: Усний і письмовий (диктант) екзамени. Поглиблений етап вивчення / С.О.Караман. – К., 2016.
10. Коваль А.П. Культура ділового мовлення / А.П.Коваль. – К. : Вища школа, 2015. – 223 с.
11. Козачук Г. Українська мова для абітурієнтів : навч. посібник / Г.Козачук. – К., 2015.
12. Корифеї українського театру: Матеріали про діяльність театру корифеїв : збірник. – К. : Мистецтво, 1982. – 309 с.
13. Культура української мови : довідник / за ред. В.М.Русанівського. – К. : Либідь, 2009. – 304 с.
14. Орфографічний словник української мови. – К., 2007.
15. Пономарів О.Д. Стилїстика сучасної української мови : підручник / О.Д.Пономарів. – 3-те вид., перероб. і доповн. – Тернопіль : Навчальна книга – Богдан, 2007. – 240 с.
16. Русанівський В.М. Українська мова : посібник для учнів 10–11 кл. / В.М.Русанівський, М.М.Пилинський, С.Я.Єрмоленко. – К., 1992.
17. Сучасна Українська літературна мова : підручник / М.Я.Плющ, С.П.Бевзенко, Н.Я.Грипас, Г.О.Козачук ; за ред. М.Я.Плющ. – К. : Вища школа, 2014. – 414с.
18. Український правопис / НАН України, Ін-т мовознавства ім. О.О.Потебні; Інститут української мови. – 6-те вид., стереотип. – К. : Наукова думка, 1997. – 240 с.
19. Шевчук С.В. Практикум з української мови: робочий зошит. [Текст] : навч. посіб. для студ. вищих навч. закладів / С.В. Шевчук, О.О. Кабиш. – К. : Альтера, 2013. – 96с.

18. Ющук І.П. Практикум з правопису української мови / І.П.Ющук. – К. : Освіта, 2006. – 245 с.

УКРАЇНСЬКА ЛІТЕРАТУРА

1. Авторитет: Література і критика в час перебудови: Статті, есе, інформація. – К., 1998.
2. Береза І.Ю., Руссова В.М. Історія української літератури (Давня література). – Миколаїв: ЧДУ ім. Петра Могили, 2015. – 168 с.
3. Біла А. Український літературний авангард: пошуки, стильові напрями. – К: Смолоскип, 2015. – 464 с.
4. Будний В.В., Ільницький М.М. Порівняльне літературознавство. – К: Києво-Могилянська академія, 2016. – 430 с.
5. Грицай М. С. та ін. Давня українська література. – К., 1987.
6. Грушевський М. Історія української літератури: У 6 т.9 кн. – К., 1999.
7. Єфремов С. Історія українського письменства. – К., 1996.
8. Зеров М. Твори: В 2 т. - К.: Дніпро, 1990. – Т.2.
9. Історія української літератури: ХІХ ст.: У 3 кн. – К., 1995-1997.
10. Історія української літератури: ХХ ст.: У 2 кн. – К., 1994-1998.
11. Історія української літератури: У 2 Т. – К., 1987-1988.
12. Історія української літератури: У 8 т. – К., 1967-1971.
13. Історія української літературної критики: Дожовтневий період. – К., 1988.
14. Козлов А. В. Українська дожовтнева драматургія: Еволюція жанрів. – К.: Вища школа, 1991. 237 с.
15. Козлов А. В., Козлов Р.А. Азбука літературознавства. – Тернопіль, 2010.
16. Кузнецов Ю. Імпресіонізм в українській прозі кінця ХІХ початку ХХ ст. – К.: Зодіак, 1995. -142 с.
17. Літературознавчий словник – довідник. – К., 2012. -237 с.
18. Наєнко М. К. Історія українського літературознавства і критики. – К: ВЦ «Академія», 2015. – 520 с.
19. Полек В. Історія української літератури Х – ХVІІІ ст.. – К., 1994. – 345 с.
20. Пустова Ф. Іван Франко – історик літератури. – К., 1995. – 233 с.
21. Руснак І.Є. Український фольклор. – К: Академія. 2010. – 304 с.
22. Соболь В. З глибини віків: Вивчення давньої української літератури в школі : Посібник для вчителя. – К., 2016. – 177 с.
23. Сулима М. Давня українська література: Хрестоматія. – К., 1992. – 377 с.
24. Українська літературна енциклопедія: У 5 т. – К., 1988.
25. Українська фольклористика: Словник-довідник/ За ред. М. Чорнописського. – Тернопіль: Підручники і посібники, 2008. – 448с.
26. Українське слово: Хрестоматія української літератури та літературної критики ХХ ст.: У 4 кн. – К., 1994-1995. – 277 с.
27. Хропко П. Становлення нової української літератури. – К., 1988.
28. Хропко П. та ін. Історія української літератури: перші десятиріччя ХІХ ст. – К., 1992. – 444 с.
29. Чижевський Д. Історія української літератури. – К., 1990. – 344 с.
30. Шевчук Валерій. Дорога в тисячу років. – К., 2015. – 277 с.